

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Hermanni Conringii De Pace Civili Inter Imperii Ordines
Religione Dissidentes Perpetuo Conservanda Libri Duo**

Conring, Hermann

Francofurti ; Lipsiae ; Wittebergae, 1680

I. Permissio mali triplex.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9585

Sententia hujus probabilitas.

Patrocinantur igitur huic Paci multiplex ratio & autoritas, ut illicita secundum se dici non queat, sed tunc, in tantis præsertim necessitatibus, Theologi eam svadeant & Principes sequantur. Auctores Compositionis Pacis c. 5. q. 29. n. 52. *etiam fœdus perpetuum cum sectariis per aliquas circumstantias cohonestari posse credunt.* Tanner. to 3. disp. 1. q. 9. dub. 3. assert. 2. *id quidem non affirmat, sed neque negat.* Plurium Theologorum suffragia haberemus, si occasio hæc de re scribendi se pluribus obtulisset. Quæ in diversam partem afferuntur, ut docta sint, merè tamen scholastica sunt: Consiliis & Theologiis practicis nunc opus est.

SECTIO III.

Quædam in hac ardua quæstione præ oculis habenda.

I.

Permissio mali triplex.

Permissionem mali triplicem distinguunt Gerardus de Senis, & Joannes Andreas in reg. peccatum. de Reg. Juris in 6. Item Angelus alique Summistæ & Theologi, ubi agunt de Usuris. Prima est permissio simplex indulgens pœnam, ut cum ob multitudinem, aut potentiam delinquentium delicta non puniuntur. Secunda & indulget pœnam & præterea prohibet, ne alii malum intempestive impediunt vel tollant. Sic Ecclesia non solum tolerat ritus Judæorum, sed prohibet quoque, ne Christiani festivitates eorum impediunt, cœmeteria invadant, personas occidant, &c, sicut de Judæis. c. Qui sincera, dist. 45. Tertia est cooperans & adjuvans, quæ malum non solum tolerat, idque impe-

impedientes coercet, verum etiam promovet, auget, defendit, vel est pars actionis criminosa sive peccati. Sic Pilatus permisit quidem, non precepit Christum crucifigi, *cum tradidit eum voluntati Judaorum*. Luc. 23. v. 25. sed cooperatus est tanto sceleris praestando Judicis autoritatem, & satellites aliaque executionis adminicula suppeditando.

II.

Permissio qua licita vel illicita.

Permittere malum primo & secundo modo, ut majus bonum obtineatur, vel majus malum impediatur, licitum est. Utriusque permissionis exemplum praebet divinum regimen. Prioris, cum benignitas Dei poenam dissimulando peccatores, *adducit ad poenitentiam*. Rom. 2. v. 4. Posterioris, *sinendo Zizania crescere inque ad messem, nobisque prohibendo, ne cum periculo tritici ea eradicemus*. Matth. 13. Extra has duas causas peccant Principes & Magistratus, si scelera manifesta impune tolerant, aut ea corrigere volentes impediunt. *Non enim sine causa gladium portant, Dei enim ministri sunt, vindices in iram eius, qui malum agunt*. Rom. 13. v. 4. Tertio modo malum permittere cooperando siue ad juvando, ex se illicitum est, si id, quod permittitur, peccatum est. Hoc genus peccati in Catechismo inter peccata aliena recensetur, & generatim damnatur à S. Paulo Rom. 1. v. 32. *quoniam, qui talia agunt digni sunt morte, non solum qui ea faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus*. Vel maxime autem cooperatio arguit consensum, cujus est effectus & argumentum.

III.

Permissio cooperantis natura.

Cooperatio duplex est, directa & indirecta. Directa cooperatur malo, qui ea agit *qua suapte natura ad peccatum ordinantur*, ut sunt illud stabulire, augere, defendere, vel *qui pars est & socius peccati*, ut cum servus concubinam invitat ad herum, aut miles pugnat in bello manifeste injusto. Indirecte cooperatur,

N

qui